

*Великотърновски университет
„Св. Св. Кирил и
Методий”*

Туристически маршрут

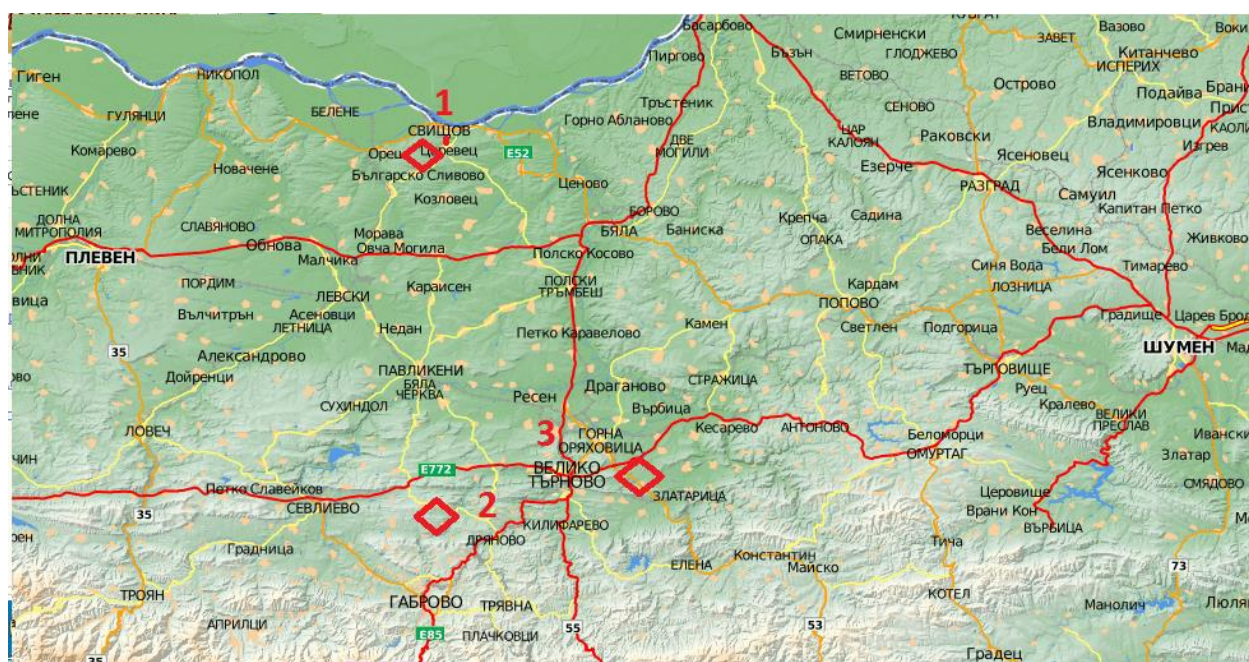
„По стъпките на Кольо Фичето”

Свищов – Дряново – Велико Търново - Свищов

Изготвил: Кръстина Трънска
Специалност: Културен туризъм
Факултетен №: 58 006; Курс: трети
Исторически факултет
ОКС – бакалавър

Май, 2013г.

Маршрутът е посветен на видния български възрожденски строител Никола Иванов Фичев. Никола Фичев, архитектът и строителят на най-представителните сгради от XIX век в България е човек с усет за красотата, надарен прецизно да гради зид, умело дърво да резбова, да вае камъка в причудлива форма, майстор с успехи и приноси в различните видове архитектура, талантлив, търсещ съвършенството в работата си творец, пример за съвременните българските архитекти и строители. Този известен български възрожденец е оставил на България красиви паметници на културата, които са наша гордост и които си заслужават да бъдат посетени и видени, не само от българи, но и от ценители на красивата архитектура, чужденци.

1 Ден

- **Свищов**

Паметник, цел на посещение в гр. Свищов е: Църквата „Св. Троица“.

* Катедралната църква “Св. Троица” в Свищов издигната през 1867 е завършек на дългогодишните усилия на големия майстор на възрожденското строителство Никола Фичев да свърже трикорабната, надлъжно решена сграда с купол, който да играе ролята на централен елемент във вътрешното ѝ пространство. В “Св. Троица” той постига това като прави колоните, които подразделят трикорабното, издължено, тридесетметрово тяло на църквата, много тънки и високи и огъва надлъжните стени така, че да създаде илюзията за напречен кораб. Прибавено към съвършеното оформление на фасадите, това решение превръща сградата в еталон за възрожденската стилистика. В следствие на земетресение, църквата пострадва и е реставрирана с леки изменения от оригинала.

Катедралната църква е първата ни спирка от маршрута, която е свързана с Кольо Фичето. Маршрутът продължава с отпътуване за гр. Дряново (родния град на възрожденския строител).

- **Дряново**

След пристигането в гр. Дряново, първата цел на посещение са Пещерата „Бачо Киро“, както и Дряновският манастир, които не са свързани със строителя, но не бива да бъдат подминати. Следва нощувка в комплекс „Дряновски манастир“** и на втория ден от маршрута цел на посещение са: Икономовата къща; Църквата „Св. Никола“; Музейна

експозиция „Кольо Фичето, живот и творчество” и мостът над река Дряновска.

* Дряновският манастир "Св. Архангел Михаил"-№22 от 100-те Национални туристически обекта : Вече девет века Дряновският манастир издържа на превратностите на съдбата. Три пъти е разрушаван и изгарян и три пъти родолюбивите християни го възстановяват, за да продължи да изпълнява ролята си на твърдина на българския дух. Приказната манастирска клисура има древна история. През Възраждането, манастирът е един от най-големите книжовни центрове. Съвременният манастир е една от десетте най-почитани светини на Българската православна църква, Национален паметник на културата и отправна точка за много туристически маршрути. Храмовият празник на манастира е на 8 ноември.

Знаете ли, че ...

В Дряновския манастир е открит оригинален препис (петият по ред след Котленския на Софроний Врачански, Жеравненския, Кованлъшкия, Тошковичковият) на Паисиевата история.

* Пещерата „Бачо Киро”, този обект не може да бъде пропуснат, тъй като е доста известен и се намира изключително близо до Дряновския манастир”. Един от бисерите на подземното царство на България и №22 от 100-те Национални туристически обекта. Пещерата представлява сложен четири етажен лабиринт от пещерни галерии и разклонения около 3600 м. За посетители е оформена благоустроена част от 700 м. Образувана е в три основни посоки изток, североизток и югоизток от подземно течащи реки в здрави оргонски варовици, оформени на дъното на топло вредно море.

---

* www.dryanovo.com

Знаете ли, че ...

В пещера "Бачо Киро" са открити най-старите останки от пещерна мечка на Балканския полуостров. 1937/38 год. в пещерата работи английска експедиция с ръководител американката Дороти Гарът. Те откриват скелет на пещерна мечка с размери над 3 м., челюстта на която се намира в Британския музей.

Нощувка в Комплекс „Дряновски манастир”**, който се намира непосредствено до манастира.

2 Ден

Продължаваме разглеждането на паметниците, оставени ни от майстор Фичето в гр. Дряново. След това отпътуваме за гр. Велико Търново, където ще разгледаме само паметници на културата, свързани с майстора.

* Икономовата къща е една от двете напълно запазени къщи, дело на майстор Кольо Фичето (другата е т.нар. "къща с маймунката" във Велико Търново). Икономовата къща е строена през 1859 г. за свещеник Васил Икономов, който бил приятел на майстора. Тази къща съчетава по изумителен начин функционалност и удобство. Семпла фасада откъм улицата, с типичен градски характер. Там са били разположени дюкяни, складове и други стопански помещения. Неусетно тя преминава в елегантна дворна фасада, пластично раздвижена от тройно огънат еркер. Всички фасади на къщата са украсени с високи, увенчани с "вежди" прозорци, групирани по дължина, а покривът е от тежки каменни плочи. В момента там е изложена колекция от възрожденски икони.

* Храмът "Св. Никола" е сред първите самостоятелни строежи на майстор Колю Фичето. Построен е през 1851 г., върху основите на по-стара църква. Това е първият опит на Колю Фичето да въведе свой собствен стил, което е изразено особено ясно при оформянето на фасадите. Стенописите в храма са от 1926 г., а три от иконите в иконостаса са дело на Станислав Доспевски, един от най-изтъкнатите български възрожденски художници. Сградата е трикорабна псевдобазилика с камбанария и купол, които са от дървен материал и не се извяват в плана. Фасадите са с богата пластична украса с характерните фичевски елементи: вълнообразен кобиличен фронтон, сложно профилиран корниз, тристепенна аркада с вградени полуколонки над главния западен вход, малка сляпа аркада по дължината на стените.

* В сградата на историческия музей на град Дряново се помещава експозицията „Колю Фичето - живот и творчество”. Експозицията е открита на 20 юли 1969 г. в памет на бележития майстор строител. В началото на експозицията са представени архивни снимки от Дряново. Сред експонатите са инструментите на майстора и личният му печат. Информационни табла на български и английски език разказват за биографията на майстора, строителните му умения и отличителните характеристики на стила му. Експозицията представя и впечатляващи макети на сградите и храмовете, които е построил майстора.

* Мостът над р. Дряновска е един от ранните мостове, строени от майстора. Той е от характерния български тип с извито над реката платно (т.н. "гърбат" мост).

- **Велико Търново**

След посещението на обектите в Дряново, отпътуваме за гр. Велико Търново. Там през остатък от деня ще посетим църквата „Св. Преображение Господне” към Преображенския манастир. Следва нощувка в хотел „Янтра” и през третия, последен от маршрута ден, цел на посещение остават: Сградата на бившия конак; Църквата „Св. Спас”; Църквата „Св. св. Константин и Елена”; Църквата „Св. Никола”, Къщата с маймунката и Ханът „Хаджи Николи”.

* Преображенският манастир е един от най-големите български манастири, а тъй като в изграждането на манастирския му комплекс са участвали и едни от най-известните ни възрожденски майстори - Захари Зограф и Уста Кольо Фичето, манастирът е също един от най-ценните. През 1832 година с ферман от султана е издействано възстановяването и построяването на нова църква. Строежът на църквата е завършен от Колю Фичето през 1834 година. Тя е триапсидна, кръстовидна, еднокуполна възрожденска сграда със закрыта нартика. В продължение на три години (1849-1851) самоковският майстор-иконописец Захарий Зограф рисува стенописите и иконите в главната манастирска църква. На най-видно място, върху южната външна стена на олтарната абсида той изписва монументалните стенописи "Страшният съд" и "Колелото на живота", за да внуши на посетителите преходността на човешкото съществуване. От 1858 г. до 1863 Колю Фичето изгражда камбанарията, част от жилищните сгради и главния манастирски вход. Изграден е и подземният параклис "Св. Андрей Първозвани". През 1863 г. върху него е завършен строежът на малката църква "Благовещение", също от Колю Фичето. Иконите в църквата са дело на приемника на Захари Зограф - първият академично школуван български художник Станислав Доспевски. В западната част на манастирския комплекс се издига камбанарията със седемте камбани, една от най-хубавите звънарници, създадени от майстор Колю Фичето.

Знаете ли, че ...

Камък с човешки бой е паднал при свлачище, като не е повредил нито манастирската част, нито храма, а вярващите казват, че това е Божие дело.

Нощувка в хотел „Елена”*** , който се намира на сто метра от центъра на града.

3 Ден

* Конакът във Велико Търново е бил построен през 1872г . на мястото на стария конак (от този комплекс бил запазен само затвора). Строежът е изпълнен от най-добрия за времето майстор - Уста Колю Фичето. Средствата и строителните материали били събрани като ангария от населението с известно участие от официалните турски власти. Архитектурният образ на сградата е бил изключително сполучлив с равномерно разположени прозорци, отговарящи почти на пълно симетрично решение. Хоризонтално етажите са с бели измазани корнизи. Полетата около прозорците са рамкирани с пиластри с различна ширина. Те изпъкват върху оцветените плоскости на стените. В следствие на пожар, сградата е преустроена. В градинката пред Конака се намира и паметник на Колю Фичето.

* Църквата „Св. Спас”. Днес от нея са останали само останки от фасадата, но по тях можем да предположим красотата, която църквата е излъчвала. Интересно е че в този храм се е помещавала бална зала.

---

* www.velikoturnovo.info

* Църквата „Св. св. Константин и Елена“ е източноправославен храм, разположен в стария център на Велико Търново, строен през 1872 г. от майстор Колю Фичето. При земетресението от 1913 година претърпява значителни разрушения. През 20-те години на XX век храма е възстановен под името „Свети цар Борис“. Известна е още и като църквата с въртящите колони. Тези колони се въртят сами преди земетресение и така предупреждават местните.

* Църквата „Св. Никола“. Построена като митрополитска църква на града в 1836 г. от майстор Иван Давдата и неговия ученик Никола Фичев. Това е първата църковна постройка на големия възрожденски майстор, след изпълнението на която той добива права на първомайстор. Църквата е трикорабна, без куполи, с обширно преддверие, което първоначално е било отворено от запад и юг. Източната стена е с три полукръгли апсидни конхи. Зидовете са масивни, а колоните и покритието дървени. Емпорията, развита над притвора, навлиза дълбоко със страничните си крила в пространството на наоса. Парапетът и описва сложно огъната крива. Външната архитектура на църквата е грижливо изпълнена с много хубава каменна зидария и скулптирани детайли около прозорците и вратите. Трите апсиди са включени в общо тяло – по-ниско от тялото на църквата.

* Къщата с Маймунката на Никола Коюв е уникална Възрожденска къща, построена от именитият майстор Уста Колю Фичето. Тази къща е уникална, защото високо над входната врата е поставена скулптура на маймунка, откъдето идва и

нейното името. Къщата е архитектурен паметник и е превърната в музей. Тя е един от символите и част от великата история на Велико Търново. Намира се в централната част на града, в самото начало на Самоводската чаршия и е задължителна част от туристическите маршрути.

* Едно от уникалните архитектурни творения на гения Уста Кольо Фичето е ханът Хаджи Николи във Велико Търново. Ханът се намира на възрожденската Самоводска чаршия. Той е част от архитектурно изкуство и наследство на старата столица. Сградата е триетажна, като невероятни арки и колони крепят всеки от етажите. За този хан се носят множество легенди, както и за неговият собственик.

В края на деня следва отпътуване до гр. Свищов.

*Маршрутът е направен за туристи, любители на архитектурата/запознати с историята/последователи на майстора Кольо Фичето/любознателни студенти и ученици/ или просто любители на пътешествията с културно-познавателна цел. Пътувайте и опознавайте, колкото можете повече своята България!!!

На добър ПЪТ!